

Rehabilitering

Rehabilitering är insatser som ska hjälpa dig som är sjukskriven att komma tillbaka till arbetet. Vanliga former för arbetslivsinriktad rehabilitering är arbetsträning och utbildning. Under tiden du deltar i en sådan rehabilitering kan du få ersättning, dels i form av rehabiliteringspenning som motsvarar sjukpenning, dels i form av ett särskilt bidrag som är en ersättning för extra kostnader som du har i samband med din rehabilitering.

Vad är rehabilitering?

Rehabilitering är ett samlingsbegrepp för alla medicinska, psykologiska, sociala och arbetslivsinriktade åtgärder som ska hjälpa den som är sjuk eller skadad att få tillbaka sin arbetsförmåga och kunna försörja sig själv, antingen genom att gå tillbaka till sitt gamla arbete eller till ett nytt.

Sjukvården ansvarar för den medicinska rehabiliteringen och kommunen har hand om sociala rehabiliteringsinsatser. Arbetsförmedlingen ansvarar för arbetslivsinriktade insatser för arbetslösa och de som är anställda men som riskerar arbetslöshet. Arbetsgivarna har ansvaret för arbetslivsinriktad rehabilitering av sina anställda.

Försäkringskassans uppgift är att uppmärksamma behov av rehabilitering och att samordna insatserna i samarbete med dig och med din läkare, arbetsgivaren eller Arbetsförmedlingen och andra som är berörda.

Både sjukskrivna som har en anställning och sjukskrivna som är arbetslösa har rätt till rehabilitering om de behöver det för att få tillbaka sin arbetsförmåga.

Arbetsgivarens ansvar

Det är i första hand din arbetsgivare som ansvarar för att utreda ditt behov av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser. Det är också din arbetsgivare som ska se till att rehabiliteringen kommer igång och ansvarar för de rehabiliteringsåtgärder som kan genomföras på eller i anslutning till din arbetsplats. Exempel på sådana åtgärder är

- anpassning av arbetsplatsen
- arbetshjälpmedel
- ändrade arbetsuppgifter
- omplacering
- ändrade arbetstider
- arbetsträning
- utbildning.

Ditt eget ansvar

Du ska

- lämna de upplysningar som behövs för att utreda behovet av rehabilitering
- delta i utredningen och planeringen av lämpliga rehabiliteringsåtgärder
- aktivt delta i rehabiliteringen
- anmäla ändrade förhållanden som har betydelse för planeringen av din rehabilitering eller rätten till rehabiliteringsersättning.

Försäkringskassans ansvar

Försäkringskassan ska göra en rehabiliteringsutredning och samordna de rehabiliteringsinsatser som behövs för att du ska kunna återgå i arbete eller kunna söka arbete. För dig som är anställd innebär rehabiliteringsutredningen att vi behöver information både från dig och från din arbetsgivare.

Avstämningsmöte

För att diskutera om du har behov av rehabilitering och planera rehabiliteringsinsatser som är lämpliga för dig kallar Försäkringskassan till ett avstämningsmöte. På ett avstämningsmöte träffas du, din läkare, Försäkringskassan, din arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen och andra som har betydelse för din rehabilitering. Tillsammans ska ni hitta möjligheter och planera de insatser som du behöver för att kunna arbeta igen.

Plan för återgång i arbete/rehabiliteringsplan

Om du behöver rehabilitering ska Försäkringskassan göra en plan för återgång i arbete/rehabiliteringsplan tillsammans med dig och andra berörda, som din läkare och din arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen. Planen ska beskriva

- de insatser som behövs för att du ska kunna komma tillbaka i arbete
- när de ska starta och vara avslutade
- vem som ansvarar för respektive insats
- delmål och mål för rehabiliteringen.

Underlaget för planen är uppgifter från din arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen, din läkares bedömning och din egen uppfattning om din situation och framtida möjligheter till arbete.

Arbetsträning

En vanlig form av arbetslivsinriktad rehabilitering är arbetsträning. Arbetsträning innebär att du är på en arbetsplats och gör det du kan, utan några krav på prestation. Någon annan ska ha ansvaret för att arbetet blir gjort. Du kan arbetsträna hos din vanliga arbetsgivare, med dina vanliga arbetsuppgifter eller med nya. Men du kan också arbetsträna hos en ny arbetsgivare. Målet är att du ska kunna arbeta med de arbetsuppgifter du tränar på.

Arbetsträning är oftast en av flera rehabiliteringsåtgärder. Den sammanlagda tiden för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen inklusive arbetsträningen ska inte överstiga ett år. Om du arbetstränar med dina vanliga arbetsuppgifter är tiden begränsad till maximalt 3 månader.

Rehabiliteringsersättning

När du deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan du ha rätt till rehabiliteringsersättning. En förutsättning är att rehabiliteringen ingår i en plan för återgång i arbete/rehabiliteringsplan som du gjort tillsammans med Försäkringskassan. Du kan till exempel få ersättning om du arbetstränar under en period, om du deltar i ett arbetslivsinriktat rehabiliteringsprogram eller om du deltar i en utbildning under högst ett år. Du ansöker om rehabiliteringsersättning hos Försäkringskassan.

Rehabiliteringsersättningen består av två delar:

- Rehabiliteringspenning, som du får när du deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering.
- Särskilt bidrag som ger ersättning för merkostnader som uppstår i samband med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Rehabiliteringspenning

Rehabiliteringspenningen är lika stor som din sjukpenning. Du kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels rehabiliteringspenning. Om du får någon form av ekonomiskt stöd under den arbetslivsinriktade rehabiliteringen minskar det rehabiliteringspenningen med samma belopp.

De dagar som du får rehabiliteringspenning räknas in i de 364 dagar som du maximalt kan få sjukpenning på normalnivå.

Om du har ansökt om och beviljats sjukpenning på fortsättningsnivå innebär det att du kan få sjukpenning eller rehabiliteringspenning under ytterligare högst 550 dagar.

Särskilt bidrag

Det särskilda bidraget kan ge dig ersättning för resor och traktamente om du måste bo på annan ort. Du kan också få ersättning för läromedel och kursavgifter.

Det särskilda bidraget betalas bara ut om du inte får kostnaderna ersatta på annat sätt, till exempel genom din arbetsgivare eller någon annan försäkring. Du måste styrka dina kostnader med originalkvitton.

Dagliga resor

Du kan få ersättning för resor som du gör dagligen mellan bostaden och platsen för rehabiliteringen om avståndet mellan dem är minst två kilometer. Du får själv svara för de första 300 kronorna av resekostnaden per månad. Resekostnaderna beräknas i första hand med utgångspunkt från vad det kostar att resa med kollektivtrafik. Åker du bil måste du tjäna minst två timmar i restid per dag för att få ersättning för det.

Om du deltar i rehabilitering på din vanliga arbetsplats får du ersättning om det är skäligt jämfört med de resekostnader du skulle ha haft om du hade arbetat. Det kan till exempel vara att du av medicinska skäl behöver åka taxi.

Resor när du måste bo på annan ort

Bor du långt från rehabiliteringsorten och därför har en tillfällig bostad där, kan du få ersättning för en hemresa per månad. I stället för att åka hem kan du välja att resa någon annanstans. Du får ersättning med högst det belopp som du skulle ha fått för en hemresa.

Om du reser med flyg får du ersättning för vad den billigaste flygresan kostar den dagen du reser. För att få ersättning för flygresor måste du ha särskilda skäl, till exempel att ditt hälsotillstånd gör att du inte kan resa på annat sätt eller att du gör en betydande tidsvinst.

Vill du inte resa, kan i stället en familjemedlem eller en annan närstående få ersättning för att resa till dig. Du kan bara få ersättning för månadsresor när du deltar i rehabilitering i Sverige eller ett annat nordiskt land.

Traktamente

Du kan få traktamente för en tillfällig bostad under rehabiliteringstiden. Det gäller om orten där du deltar i rehabilitering ligger så långt från din bostad att det inte är rimligt att pendla. Men om du har särskilda skäl för att bo tillfälligt på rehabiliteringsorten kan du få traktamente även om det vore möjligt att pendla. Särskilda skäl kan vara att du har en sjukdom

eller en funktionsnedsättning som gör det svårt för dig att resa dagligen mellan bostaden och rehabiliteringsorten. Du kan få traktamente för högst fem dagar i veckan.

Om du deltar i en rehabilitering under högst 30 dagar på en annan ort än hemorten, kan du få ersättning för kostnader för logi i stället för traktamente. Kostnaderna måste vara rimliga med hänsyn till prisläget på orten.

Även när du tillfälligt deltar i en rehabilitering utanför din ordinarie rehabiliteringsort kan du få ersättning för logikostnader under de första 30 dagarna.

Studieresa

Åker du på studieresa inom Sverige kan du få ersättning för resekostnader om resan är obligatorisk för utbildningen. Du kan också få traktamente med 75 kronor per dag om studieresan medför övernattning. Du måste visa intyg från skol- och kursledningen.

Kursavgifter

Om du måste betala kursavgift kan du få ersättning för det. Det gäller för ordinarie kursavgifter vid grundskola, gymnasieskola, folkhögskola och högskola som bedrivs med statligt eller kommunalt stöd. Men om en del av kursavgiften täcker kostnader för kost och logi får du inte ersättning för den delen av avgiften.

Läromedel

När du köper läromedel, till exempel böcker, kan du få ersättning för hälften av de kostnader som överstiger 300 kronor. Det gäller sammanlagt för hela studietiden. Du ska styrka att du måste ha speciella läromedel, antingen genom att lämna in en läromedelsförteckning som är fastställd av skolan eller kursen, eller genom ett intyg från kursledningen. Du ska bifoga originalkvitton på dina köp.

För hyrda läromedel kan du få ersättning efter samma regler som när du köper dem. Har du ett handikapp och därför måste betala mer för dina läromedel, kan du få ersättning för hela merkostnaden. För talböcker och böcker med punktskrift kan du få ersättning för hela kostnaden.

Ledighet

Du kan få vara ledig och behålla din rehabiliteringsersättning vid enskild angelägenhet av vikt, som till exempel allvarlig sjukdom eller dödsfall inom den egna familjen, läkarbesök, flyttning eller liknande. Du får också behålla ersättningen vid uppehåll i rehabiliteringen som beror på att arbetsplatsen stänger för semester eller att skolan stänger på grund av sommarlov. Under ett sådant längre uppehåll i rehabiliteringen får du behålla rehabiliteringsersättningen i längst 4 veckor. Kontakta Försäkringskassan om du behöver vara ledig eller inför uppehåll.

Du får inte behålla rehabiliteringsersättningen

- vid sjukdom
- vid tillfällig vård av barn
- vid närståendevård
- om du är smittbärare.

Vid sådana tillfällen kan du ansöka om andra ersättningar från Försäkringskassan.

Närvaro

Innan rehabiliteringsåtgärderna sätts igång ska du och din handläggare på Försäkringskassan komma överens om hur närvaron ska följas upp. Om du avbryter rehabiliteringen i förtid måste du genast meddela Försäkringskassan.

Utbetalning

Rehabiliteringspenning betalas ut av Försäkringskassan en gång i månaden. Utbetalningen görs i efterskott. Du kan få ersättningen insatt på ett konto. Ersättning för resekostnader med mera betalas ut samtidigt med rehabiliteringspenningen.

Rehabiliteringspenning är en skattepliktig inkomst. Försäkringskassan gör i regel skatteavdrag innan utbetalningen.

Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet. Mer information kan du få i broschyren *Om du är sjuk och inte kan arbeta* som finns hos Försäkringskassan och på www.forsakringskassan.se.

Du hittar allt informationsmaterial på www.forsakringskassan.se. Där kan du också enkelt och snabbt sköta en del ärenden med hjälp av våra självbetjäningstjänster.

På vår telefon för självbetjäning 020-524 524 kan du beställa intyg, blanketter och broschyrer. Du kan också göra vissa anmälningar.

Försäkringskassan kontrollerar

Försäkringskassan kontrollerar de uppgifter som du lämnar. Det kan gälla inkomst, frånvaro från arbete, civilstånd eller var du bor. Vi har informationsutbyte med andra myndigheter och samkör våra register med uppgifter från bland andra CSN, arbetslöshetskassorna och Skatteverket.

Att medvetet lämna felaktiga uppgifter eller låta bli att anmäla förändringar som kan påverka rätten till ersättning kan vara brottsligt. Försäkringskassan polisanmäler alla misstänkta bidragsbrott.